

spoisthaberler

TMMOB Şehir Plancıları Odası
İstanbul Şubesi
Elektronik Bülteni
Temmuz/Ağustos - 2011

İstanbul Buluşmaları 2011

Şubemizin her yıl İTÜ, MSGSÜ ve YTÜ Planlama Bölümleri ortaklığıyla düzenlediği İstanbul Buluşmaları etkinliğinin beşincisi bu yıl 11-12 Ekim tarihlerinde İstanbul Teknik Üniversitesi ev sahipliğinde İstanbul: Siyaset ve Planlama başlığıyla gerçekleştirilecektir. Etkinlik etkin duyurusu ve programı ilerleyen günlerde Odamız Üyeleri ve Kamuoyu ile paylaşılacaktır.

İstanbul Buluşmaları 2011

"İstanbul: Planlama ve Siyaset"

11-12 Ekim 2011

İTÜ Taşkışla Kampüsü

TEMA

Türkiye'de siyasi çevreler kentleşme sorunlarına çözüm bulma adına hızlı proje üretimini benimsemekte, ancak çoğu kez üretilen bu projeler evrensel planlama ilkeleri ve kentsel planlama disiplini açısından bakıldığında planlama hiyerarşisi içinde yer bulamamakta ve bir kentin geleceği için verilecek makro kararlarda temel ilkeleri sağlayamamaktadır. Oysa İstanbul'un tarihi, coğrafi, kültürel,

ekonomik ve mekansal karakteristikleri göz önüne alındığında, alt ölçekte verilecek kararların ve üretilecek projelerin, üst ölçekli plan ana ilkelerinde yer alan doğal ve tarihi çevrenin korunması, sürdürülebilir gelişmenin sağlanması ve büyümenin kontrolü, kentsel dayanıklılığın artırılması gibi kavramlarla ele alınması gereği vardır.

Çevresel, toplumsal, ekonomik sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda şekillenen 2009 İstanbul Çevre Düzeni Planı'nda da yer alan, kuzeye gelişim eğilimi gösteren kent gelişiminin kontrol altına alınması ile Merkezi İş Alanı üzerindeki ve Boğaz geçişlerindeki trafik yükünün azaltılması ilkeleri yıllardır İstanbul kentinin ana sorunlarına temel yaklaşımları ortaya koymaktadır. Ancak, üst ölçekli planların temel yaklaşımlarını yok sayarak, 'plan' yerine 'proje üretimi'ni destekleyerek planlama ilkelerinden uzaklaşan bu uygulamalar, ülkemizde planlamanın evrensel ilke ve değerleri ile rolünün tekrar tartışılmasını gerektirmektedir.

Önceki yıllarda "İstanbul'da Büyük Projeler", "Belirsizlik Ortamında İstanbul'un Planlama Gündemi", "Kriz ve İstanbul" ve "İstanbul: Kültür, Başkent, 2010" başlıklarıyla düzenlenen 'İstanbul Buluşmaları' etkinliğinin beşinci yılında, planlama ve kent gündemine ard arda gelen yeni projeler ve kararlar, konunun 'siyaset ve planlama' özelinde tartışılmasını gerekli kılmıştır. Bu yıl **11-12 Ekim 2011** tarihlerinde beşincisi düzenlenecek olan İstanbul Buluşmaları etkinliği "**İstanbul: Planlama ve Siyaset**" başlığıyla İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü ev sahipliğinde gerçekleşecektir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlaması Bölümü ve Yıldız

Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü ortaklığıyla gerçekleştirilen etkinliğin bu yılki temasını siyasetin biçimlendirdiği bir kent olan İstanbul'da 'İstanbul: Planlama ve Siyaset' oluşturmaktadır. Kent üzerinden kurulan siyasetin mekansal, toplumsal, ekonomik ve yönetsel açıdan açıklanması gereken yönleri bulunmaktadır. 2011 İstanbul Buluşmalarının bu yılki teması '**Planlar ve Büyük Kentsel Projeler İkilemi**', '**Planlama, Siyaset ve Ulaşım**' ve '**Kent ve Muhalefet**' alt başlıkları ile planlamanın evrensel ilkeleri ve değerleri üzerine bir değerlendirme yapabilme olanağı sağlayacaktır. Tüm İstanbullular iki gün sürecek buluşmalara davetlidir.

İstanbul'da Planlar ve Büyük Kentsel Projeler İkilemi

1980'lerden beri devam eden neoliberal politikaların etkisi altındaki kentsel gelişmenin paradigması kamuoyunun önünde yavaş yavaş netleşti ve bu seçim döneminin kentsel projeleriyle iyice gün yüzüne çıktı. 30 yıldır yaşanan bu süreç, önümüzdeki dönemin kentsel siyasetinin nasıl sürdürüleceğine de işaret ediyor. Dönemin ana akımı olan kamu mallarının ve alanlarının özelleştirilmesi, kentsel dönüşüm, tarihi kent merkezlerindeki ve çeperlerdeki gayrimenkul yatırımları gibi büyük kentsel projeler dünyanın tüm metropollerinde olduğu gibi son on yıldır İstanbul'un da ana tartışma konularıdır.

Büyük kentsel projelerin önündeki tüm engelleri kaldırmak üzere 30 yıldır yönetimin yeniden düzenlenmesi her kurumun bağımsız karar alma, aldığı kararı onaylama ve bağımsız uygulama yapma yetkisini yerleşik hale getirdi. Yerleşme söylemine karşın mevcut sistemin kendi içinde merkezleşmesi ve denetim mekanizmalarının işlevsizleştirilmesi, kentsel büyük yatırımlara karar verecek ve kaynak aktaracak kurumların merkezi

yönetim kurumları haline getirilmesi ise devam ediyor.

İstanbul'da 2009 yılında onaylanan Çevre Düzeni Plan kararları birçok örneği ve süreçleri ile bu konuda tartışma imkanı sunmaktadır. Planda kentsel gelişme modeli için kabul edilen iki temel ilke bulunmaktadır; ilki İstanbul'un gelişiminin Marmara kıyısı boyunca devam ettirilmesi böylece kentin yaşam kaynağı olan kuzey ormanlarının korunması, ikincisi ise doğu ve batı yönlerinde yeni merkezlerle kentin gelişiminin dışarıya doğru açılması böylece uzun evrede Avrupa-Anadolu günlük seyahatlerinin azaltılması, kompakt alt kentler yaratılarak yaşamı kolaylaştırmak ve ucuzlatmaktır. Bu sadece 2009 planının değil, metropol ölçeğinde ilk plan olan 1980 planının da, daha sonraki 1995 planının da temel ilkeleridir. Buna rağmen bağımsızlaştırılarak yetkilendirilmiş olan merkezi yönetimler, yerel yönetimin onayladığı metropolün anayasası olan çevre düzeni planını dikkate almayan büyük kentsel projeleri onaylamakta ve uygulamaktadırlar. Planın genel ilkelerinin yanı sıra kentteki emlak ve arsa değerlerinin temelinden sarsıldığı bu durum, çok güçlü bir muhalefet oluşmadığı sürece, geri dönülemez bir kentsel büyümeyi tetikleyecektir.

İstanbul Buluşmaları 2011 toplantısının "İstanbul'da Planlar ve Büyük Kentsel Projeler İkilemi" Paneli yukarıda çizilen genel çerçeve içinde aşağıdaki konuları tartışmaya açacaktır;

Merkezi yönetim bir taraftan bölgelerin, kentlerin üst ölçekli plan kararları ile yönetilmesi için yeni düzenlemeler gerçekleştirmekte, diğer taraftan bu planları devre dışı bırakan yetkilendirmeleri yürürlüğe sokmaktadır. Diğer taraftan yerel yönetimler de plan tadilatları aracılığıyla kentin üst ölçek kararlarına uygun olmayan süreçleri onaylamaktadırlar.

- Bu tutumların gerekçeleri nelerdir, neden planlama kurumu bu kadar parçalı hale getirilmektedir, neden her kurum kendi içinde merkezileşmektedir?
- Bu tutumlar yetkilendirilen kamu kurumlarına nasıl kolaylıklar sağlamaktadır, yatırımlara katkısı ne olmaktadır?
- Merkezi ve yerel yönetimlerin bu tutumlarının uzun vadede kente ve kentliye getireceği yararlar var mıdır?

Planlama, Siyaset ve Ulaşım

Ulaşım, İstanbul'da ilk akla gelen kent sorunu olma özelliğini, geçmişte olduğu gibi, bugün de korumakta. Günümüzde hala süren bu sorunun yaya-araç-yolculuk-zaman gibi kavramlarla ve arz-talep dengesini kurarak çözülmesi yönündeki çalışmalar ise hep bir engele takıldı. Özellikle İstanbul'da sınırlı arazilerin, yoğun nüfus ve yapılaşmış çevrenin, baskı altındaki doğal eşiklerin ve yüksek rant potansiyelinin gölgesinde, ulaşım konularında bilimin öngördüğü bir yol izlenmesi daha da zor bir hal aldı. Ulaşımın etkileri, artık araç sayıları ve kullanım oranlarındaki değişimler, trafikteki rahatlama veya sıkışıklığın artması gibi alışlagelmiş yansımaların ötesine geçti; ulaşımın arazi kullanım kararlarıyla birlikte ele alınmadığı ve parçacı bir yol izlendiği vakit ne denli geri dönüşü zor/kalıcı izler bıraktığı ortaya çıktı. Özellikle plan değişiklikleri ile plan bütünlüklerinin tamamen bozulması ulaşım sorununu daha da içinden çıkılmaz bir hale getirmiştir.

Planlarla öngörülme-yen ya da planlara değişiklikler ile işlenen arazi kullanım ve ulaşım kararlarının yarattığı tablo, kentin dönüşümünde ve genel yapısında ek yapılaşma-nüfus ile birlikte kronikleşen

ulaşım sorunlarına yol açmıştır. Planlamadan uzak karar süreçleri sonrasında yapımı gündeme gelen yeni tüneller, yollar, köprüler, kavşaklar ve transfer merkezleri ise ulaşımın içinde bulunduğu bu çıkmazı daha da derinleştirmeye aday olmuşlardır. Günümüzde İstanbul'da ulaşımı, bir bilim dalının uğraşı ve kent gereksinimleri çerçevesinde üretilmesi gereken kararların referansı olmaktan çok; siyasetin şekillendirdiği haliyle tanımlayabiliyoruz. Az sayıdaki başarılı uygulamalar dışında, ulaşım artık planlama ve siyasetin etkinliği arasında gidip gelen, işlevsel niteliğinden çok yaratacağı çarpan etkilerinden dolayı uygulama şansı bulabilen bir düzeye indirgenmiştir. **'Planlama, Siyaset ve Ulaşım'** alt başlığı altında İstanbul ulaşımı, siyaset ve planlama gündemi içindeki durumu üzerinden tartışmaya açılarak aşağıdaki sorular çerçevesinde değerlendirmeler yapılmaya çalışılacaktır:

- İstanbul'un gelişimini etkileyecek önemli ulaşım projelerinin uygulanmasında planlama ve siyasetin etkinliği, rolleri ve sonucu belirleyici tarafları nelerdir?
- Ulaşım kararlarını siyasi açıdan cazip kılan; planlama ve ulaşım bilimini etkisiz kılan faktörler nelerdir?
- Ulaşım politikalarının uygulanmasında kentsel farkındalık, muhalefet ve bilinç hangi düzeydedir? Bu düzey, siyaset ve planlama arasında ulaşımın aldığı konumu anlayabilmekte midir?
- İstanbul'un gelecekte modern ve örnek bir ulaşım sistemine (altyapı, üstyapı, hizmet ve etkinlik bütününde) kavuşabilmesi için gerekli temel ulaşım projeleri nelerdir? Bu

projelerin uygulanması sürecinde siyasetin ve planlamanın temel görevleri ve ortak paydaları neler olabilir? Bu süreç siyaseten hangi oranda desteklenmektedir?

- İstanbul'da planlama ve siyaset düzleminde şekillenen ulaşım kararları örnekler üzerinden nasıl değerlendirilebilir?

Kent ve Muhalefet

Kaynakların paylaşımını gerektiren her alanda siyaset, siyasetin olduğu her yerde ise iktidar ve muhalefet bulunur. Toplumsal yaşamda, kaynakların eşit olmayan dağılımı ve buna bağlı çıkar çatışmaları, iktidarı yaratmıştır. Muhalefet ise, iktidarı dengeleyerek toplumsal istikrarı sağlayan temel unsurdur.

Üretim yapısından kaynaklanan eşitsizliklerin yanı sıra, kolektif tüketim ve yeniden üretim araçlarının da eşitsiz dağılım gösterdiği kentlerde, kentsel gelişmelerin siyasete konu edilmesi kaçınılmazdır. Sanayileşme ritminden daha hızlı ve enformel süreçlere dayalı bir kentleşme yapısının egemen olduğu İstanbul'da, kentsel planlamanın temel konusu olan yaşam kalitesine yönelik düzenlemelerin, siyaseti besleyen çelişki ve çatışmaların özeğinde olması doğaldır. Kentsel arazinin giderek metalaşması ve sanayisizleşmeye eşlik eden rant ekonomisinin temel unsuru haline gelmesi de, iktidar ve muhalefet arasındaki olağan gerilimi attırmaktadır. İktidar, İstanbul için kentsel stratejileri ve projeleri ile, siyasal gücünü mekânda somutlaştırırken, kentsel muhalefet ise toplumsal dengenin ve başta arazi olmak üzere kısıtlı kaynakların akılcı ve adaletli paylaşımının güvencesi olarak güçlenmektedir.

İstanbul ekonomisinin sanayiden hizmet sektörüne yönelişinin mekansal sonucu olan kentsel dönüşüm ve yenileme

projeleri, iktidar-muhalefet karşıtlığının somutlaştığı mekanlardır. İktidar, sosyal adaletin tesisi için kendisine bahsedilen meşru otoritesini ekonomik değer yaratmak için cömertçe kullanırken, ortaya çıkan toplu mağduriyetler ve yerinden etme süreçleri, bu projeleri kentsel muhalefetin canlandığı çatışma eksenleri haline getirmektedir. Dönüşüm ve yenileme projelerinin yanı sıra, giderek ticarileşen kamusal mekanlarda ve İstanbul'un küreselleşme çabası içinde yok sayılan mahallelerde de dışlayıcı bir yaklaşım sergilenmektedir. Söz konusu yaklaşımın egemen ve belirleyici olduğu kentsel gelişme yapısı içinde, planlama kurumuna yeni aktörlerin eklenmesi ve karar süreçlerinin yeniden yapılandırılması kaçınılmazdır.

Sağlıklı bir yeniden yapılanma süreci ve kentsel muhalefeti içselleştirmekle kalmayıp, işlevselleştirmiş bir kentsel planlama kurumu hedefleniyor ise, akademik çevrelerin öncülüğünde, kapsamlı tartışmaların yapılması gerekir. Kent ve Muhalefet alt başlığı altında, kentsel gelişmelerde toplumsal gerilimi azaltacak karar süreçlerinin yeniden yapılanmasına yönelik düşüncelerin tartışılması hedeflenmektedir.

Bu hedef doğrultusunda, kentsel muhalefetin kavramsallaştırılmasına yönelik tartışmaların aşağıda tanımlanan sorular etrafında gelişmesi, uygulama süreçlerine ışık tutacak pratik sonuçlar elde edilmesini kolaylaştıracaktır.

- Planlama paradigmasının araçsal akılcılıktan iletişimsel akılcılığa doğru tarz değiştirmesi ve kentlinin özne olduğu planlama karar süreçleri çerçevesinde kentsel muhalefet nasıl konumlandırılabilir? Katılım ile muhalefetin kavramsal farklılıkları nelerdir? Muhalefetin

etkinliği ve sürekliliği nasıl sağlanabilir?

- Sosyal devletçi yapıyı zayıflatan politikalara karşı olarak güçlenen ve sınıf temelli toplumsal hareketlerin yerini alan 'yeni toplumsal hareketler' ile planlamanın kesişme noktası kentsel muhalefettir. Kentsel muhalefet, yeni toplumsal hareketlerin kuramsal temelinden nasıl yararlanabilir?
- Sermaye birikim süreçlerinde mekanın metalaşması ve planlamanın bizatihi mekan için mücadele eden konuma itilmesi çerçevesinde, planlama kurumu saf mı değiştirmektedir? İktidar aygıtı olan planlama, mücadele ve direnci temsil eden muhalefetin aygıtı olmaya daha mı yakındır? Ya da planlama, kendi içinde de bölünmeye mi başlamıştır?
- İstanbul'da gerçekleşen/gerçekleşmekte olan projeler kapsamında, kentsel muhalefet deneyimleri nelerdir? Elde edilen sonuçlar ve/veya karşılaşılan temel zorluklar nelerdir?
- İktidarın, kentsel projelerin tasarım ve uygulama süreçlerinde, toplumun katılımına bakış açıları nedir? Bu bakış açılarını somutlaştıran örnekler nelerdir?

Okmeydanı Tarihi Sit Alanı Etkileşim Geçiş Bölgesi NİP 1. Değerlendirme Toplantısına Katıldık

5 Temmuz 2011

İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 15.09.2010 gün ve 3770 sayılı kararı gereğince İBB Şehir Planlama Müdürlüğü'nce çalışmalarına başlanılan, Beyoğlu-Şişli İlçeleri Dolapdere Piyalepaşa Bulvarı ve Çevresi II. Etap Okmeydanı Tarihi Sit Alanı Etkileşim Geçiş Bölgesi 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'na ilişkin 1. Değerlendirme Toplantısı 05.07.2011 tarihinde gerçekleştirilmiştir. İBB, Şişli Belediyesi, Beyoğlu Belediyesi, mahalle dernekleri temsilcileri ve Odamızı temsilen Şube Sekreter Yardımcımız Alev Karadeniz'in katıldığı toplantıda; planlama alanı içerisindeki mutlak koruma şartı getirilen ve yapılaşmadan arındırılması gereken 14 adet tarihi sit alanı ve çevresindeki yerleşmelere ilişkin ilgili temsilcilerin görüşleri değerlendirilmiştir.

Şubemiz Yeni Çalışma Ofisine Taşındı

Şubemiz 1995 yılından beri kullandığı çalışma ofisinden mülk sahibi İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından tahliye edilmesi üzerine taşınmış ve Ağustos ayı ile birlikte yeni adresinde faaliyet göstermeye başlamıştır. Şubemiz yeni çalışma ofisi **Cihannüma Mahallesi Akdoğan Sokak No: 30 Daire: 6-7 Beşiktaş** adresinde bulunmakta olup telefon ve faks numaralarında herhangi bir değişiklik gerçekleşmemiştir.

Ayaspaşa Derneği İle Toplantı

15 Ağustos Pazartesi

15 Ağustos Pazartesi akşamı Taksim Gezi Pastanesi'nde gerçekleşen Taksim Meydanı Yayaştırma Projesi hakkındaki toplantıya Ayaspaşa Derneği'nin daveti üzerine Şube Sekreterimiz Akif Burak Atlar katıldı. Taksim Meydanı'ndaki trafiğin yeraltına alınmasının Taksim Meydanı'na ve çevresine olası etkilerinin görüşüldüğü toplantıda Atlar, süreç hakkında Dernek Yönetim Kurulu Üyeleri'ne bilgi verdi.

ŞPO İftar Organizasyonu

24 Ağustos 2011

Odamız üyelerini bir araya getirmek üzere düzenlenen İftar Yemeği Organizasyonu 24 Ağustos Çarşamba günü Yıldız Bahçe Restaurant'da gerçekleşti. Yaklaşık 140 kişinin katıldığı yemek organizasyonunda bir araya gelen üyelerimiz birbirleriyle tanışma ve sohbet etme imkanı buldu.

BASIN AÇIKLAMALARI

ŞUBEMİZ ÇALIŞMA OFİSİ, İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ'NCE ART NİYETLİ BİR ŞEKİLDE TAHLİYE EDİLMEKTEDİR

26 Temmuz Salı – İstanbul

Şubemiz, 1995 yılından bugüne kadar İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin kiracısı olarak kullandığı kamu mülkü çalışma ofisinden, hiçbir gerekçe gösterilmeden art niyetli bir şekilde tahliye zorlanmıştır.

İstanbul Şubemiz kurulduğu 1991 yılından bugüne, meslek alanımız adına yürüttüğü faaliyetlerini aksatmadan sürdürmekle birlikte İstanbul'un geleceği adına, bilimsellikten ve kamu yararından uzak plan ve projeler karşısında mücadelesine devam etmiştir. Meslek alanımıza hukuksuzlukla müdahale eden ve rant odaklı planlama anlayışını İstanbul'a dayatarak kamu yararını ve İstanbul'un geleceğini hiçe sayanlara karşı, haklı ve giderek daha güçlü bir şekilde sürdürülen bu mücadelede; İstanbul Büyükşehir Belediyesi de çoğu zaman karşımızda olmuştur.

Belediye'nin yıllardır süre gelen uygulamaları karşısında, Odamız tarafından yargıya taşınan planlara ilişkin davaların neredeyse tamamının lehimize sonuçlanması ise hukuk mücadelesindeki haklılığımızı açıkça ortaya koymaktadır. Kamu yararı adına gerçekleştirdiğimiz ve haklılığı hukuk tarafından onaylanan müdahalelerimiz karşısında, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin gösterdiği tepki ise; kamu kurumu niteliğindeki Anayasal bir kurumu kamuya ait bir mülkten tahliye zorlamak olmuştur.

Özellikle son yıllarda kamuya ait arazileri elden çıkaran ve kamuyu açıkça zarara uğratan İstanbul Büyükşehir Belediyesi, şimdi de art niyetli bir kararla Odamızın kullanımında olan kamu mülkünü, hiçbir gerekçe göstermeden 10 gün içinde

boşaltacağını tarafımıza tebliğ etmiş ve Odamızı istemeyen zor bir durumda bırakmıştır. Kamu mülklerinin kamu yararına aykırı şekilde kullanımını, hukuk yoluyla verdiğimiz mücadele ile engellememiz nedeniyle İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin gösterdiği bu tavır, kabul edilebilir değildir. Bu tavrın Kamu Yararı için yürüttüğümüz çalışmalarımıza engel olmak amacıyla sürdürüldüğü açıktır.

Çalışmalarımızı ve mücadelemizi durdurmayı, yavaşlatmayı hedefleyen bu süreçten Odamızın hiçbir şekilde etkilenmeyeceğinin bilinmesini isteriz. Odamız bu art niyetli güç gösterilerine aldırmandan ve hesaplaşma yoluna gitmeden; İstanbullulara karşı taşıdığı sorumluluk gereği yetkileri ile kamu yararını gözeten uygulamaların yanında olmaya, yetkilerini kamu yararına aykırı ve bilimsellikten uzak bir şekilde kullananlara karşı ise mücadelesini yılmadan sürdürmeye ve meslektaşlarımıza destek olmaya devam edecektir.

Basına ve Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

TMMOB Şehir Plancıları Odası
İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu

YARGI GÜNDEMİ

Ataköy 564 Ada, 161-162 Parsellere İlişkin İstanbul VII No.lu KTVK Bölge Kurulu Kararı Yargıya Taşındı

11 Temmuz 2011

Bakırköy İlçesi, Zeytinlik Mahallesi, 18 pafta, 564 ada, 161 ve 162 parsellere ait avan projenin uygun görülmesine ilişkin İstanbul VII Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 19.04.2011 tarih ve 453-1 sayılı kararı Odamız tarafından yargıya taşınmıştır.

Baruthane Yapılar Topluluğu olarak tescil edilen parsel komşuluğunda yer alan 161 ve 162 parsellere ilişkin avan projede, sahil

şeridi 20 mt. esas alınarak düzenleme yapılmıştır. Ancak yürürlükteki 3621-3830 Sayılı Kıyı Kanunu'nun 4. maddesinde sahil şeridi; "Kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak en az 100 mt. genişliğindeki alan" şeklinde tanımlanmakta olup aynı kanun gereğince ilk 50 mt.lik bölümünde yapı yapılamayacağı belirtilmektedir. İkinci 50 mt.lik bölümünde yapılacak yapılar ise, Kıyı Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 17. maddesinde "konaklama hariç günübirlik turizm yapı ve tesisleri" şeklinde tanımlanmaktadır.

3621-3830 Sayılı Kıyı Kanu'na açıkça aykırılık teşkil eden 19.04.2011 tarih ve 453-1 sayılı IIV Numaralı KTVK Bölge Kurulu Kararı, tesis edilmesi halinde şehircilik ilkeleri ve kamu yararı bakımından telafisi güç sonuçlar doğuracağı gerçeği çerçevesinde yürütmenin durdurulması ve takiben iptali istemiyle Odamız tarafından yargıya taşınmıştır.

Ayazağa Transfer Merkezi Nip Ve Uip Değişikliği Yargıya Taşındı

11 Temmuz 2011

17.03.2011 onanlı Şişli İlçesi, Ayazağa Mahallesi, 2 pafta, 11 ada, 95 parsel ile ilişkin (Ayazağa Transfer Merkezi) 1/5000 ve 1/1000 ölçekli Nazım ve Uygulama İmar Planı değişikliği yürütmenin durdurulması ve iptali istemiyle Odamız tarafından yargıya taşınmıştır.

14.06.2008 onanlı Şişli Ayazağa Mah. 2 pafta, 11 ada, 95 sayılı parselin E:3.00, TAKS: Serbest, H: Serbest şartlarında "Transfer Merkezi Alanı"na alınmasına ilişkin 1/5000 ve 1/1000 Ölçekli Mevzi İmar Planı'nın, açılan dava sonucu 5. İdare Mahkemesi kararı ile iptali sonrasında İBB tarafından yeniden plan çalışmalarına başlanmış ve 06.10.2010 tarihinde dava konusu plan değişikliklerine altlık oluşturan

Yeni nazım ve uygulama imar planları onanmıştır.

Söz konusu plan değişiklikleri ile yargı kararıyla iptal edilen planlardaki fonksiyon tanımları ve yapılaşma koşulları değiştirilmiş gibi görünse de tesis edilecek fonksiyonların içeriği ve arazi üzerindeki yapısı aynen korunmaktadır. Öyle ki; bir önceki iptal edilen plan durumu ile kaba inşaatı tamamlanan parselde, aynı kaba inşaat üzerinde inşaat faaliyetlerinin devam ettirilmesi, yeni plan durumu ile yapılacak yapının, iptal edilen plan ile farkının olmadığı göstermektedir.

Yargı kararlarını hiçe sayan, ayrıcalıklı imar hakları ile yapı, nüfus ve trafik yoğunluğunu arttıran ve emsal teşkil eden 17.03.2011 onanlı Şişli İlçesi, Ayazağa Mahallesi, 2 pafta, 11 ada, 95 parsel ile ilgili (Ayazağa Transfer Merkezi) 1/5000 ve 1/1000 ölçekli Nazım ve Uygulama İmar Planı değişikliği Odamız tarafından yargıya taşınmıştır.

Kartal Kordonboyu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'na İtiraz Edildi

5 Ağustos 2011

İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 18.02.2011 tarih ve 386 sayılı kararı ile uygun görülerek İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca 03.06.2011 tarihinde onanan Kartal Kordonboyu 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı'na Odamız tarafından itiraz edilmiştir.

Kıyı Kanunu'na göre yapılaşmaya açılmaması gereken sahil şeridinin ilk 50 metrelik bölümü de dahil olmak üzere planlama alanı; büyük oranda konut, ticaret, turizm fonksiyonları ve kısmen de donatı alanları ile işlevlendirildiği ve söz konusu kullanımların, Kıyı Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 17'nci maddesinde belirlenen hakların çok üzerinde yapılaşma haklarına sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra, mevcut dokunun iyileştirilmesi amacıyla hazırlanan

plan, mevcut yapı ve nüfus yoğunluğunu arttırıcı plan hükümlerini barındırmaktadır. Ayrıca Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından hazırlanan planda; Konut Alanı, İdari Tesis Alanı, Belediye Hizmet ve Rekreasyon Alanı olarak planlanan bir bölge, meclis kararı ile "Özel Proje Alanı" olarak tanımlanmış ve kamu yararından uzak fonksiyonların yer alması planlanan söz konusu alanda E=3.00 olarak belirlenmiş ve ayrıcalıklı imar hakları tesis edilmiştir.

Kıyı alanlarında ve sahil şeridinde öncelikle kamu yararının gözetilmesi hususundaki ilkelere aykırılık taşıyan, sahil şeridinde nüfus ve yapı yoğunluğunu arttıran ve ayrıcalıklı imar haklarının tesis edildiği 03.06.2011 tarihinde onanan Kartal Kordonboyu 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı'na itiraz edilmiştir.

Kazlıçeşme Turizm Merkezi Planları Yeniden Yargıya Taşındı

19 Ağustos 2011

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca 05.05.2011 tarihinde onaylanan 1/5000 ölçekli İstanbul Ataköy Turizm Merkezi Kazlıçeşme Deniz Turizmi Tesisleri Revizyon Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli İstanbul Ataköy Turizm Merkezi Kazlıçeşme Deniz Turizmi Tesisleri Revizyon Uygulama İmar Planı'na Odamız tarafından dava açılmıştır.

Zeytinburnu İlçesi, Kazlıçeşme Mahallesi'nde bulunan 774-754-755-756 ve 757 adaları önüne isabet eden mevcut dolgu ve ilave dolgu alanında ilgili kurum tarafından hazırlanmış 09.07.2007 Onanlı 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı Odamız tarafından yargıya taşınmıştır. Yargı süreci devam eden plana ilişkin alınan bilirkişi raporunda da belirtildiği üzere aynı içerik ve yapılanma koşullarını barındıran 05.05.2011 onanlı 1/5000 ve 1/1000 Ölçekli Revizyon İmar Planları; 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 6/c maddesinde

tanımlanan ve davaya konu alana getirilen Kruvaziyer Liman fonksiyonu ile bölgeye ve bölgenin barındırdığı değerleri olumsuz olarak etkileyecek, imar mevzuatımıza aykırı kullanımları gündeme getirecek, kıyı boyunca uzanan yeşil alan bütünlüğünü bozacak, kıyı gerisinde yer alması gereken fonksiyonları kıyı alanında tanımlayarak bölgenin altyapı ve ulaşımını sekteye uğratarak Tarihi Yarımada ve Kara Surlarının komşusu olan bölgeyi olumsuz şekilde etkileyecektir.

Yürütmesi Durdurulan Mecidiyeköy (Fulya) Transfer Merkezi Planları İçin Yeni Yargı Süreci

19 Ağustos 2011

08.05.2011 onanan, Şişli İlçesi, 58 pafta, 418 ada, 366-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28 parsellerde bulunan Mecidiyeköy (Fulya) Transfer Merkezi 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı Değişikliği Odamız tarafından yeniden yargıya taşınmıştır.

Söz konusu alana ilişkin 08.10.2009 tarihinde onanan 1/5000 Ölçekli NİP ve 1/1000 Ölçekli UİP daha önce Odamızca dava edilmiş ve 2009 yılında onaylanan bu planların yürütmesi durdurulmuştur. Transfer Merkezi" olarak tanımlanan alan yeni planda "Metro İstasyonu ve Transfer Merkezi" olarak tanımlanmış ve söz konusu alanda daha önce verilmiş olan $E=3.00$ değeri yeni planda $E=2.50$ olarak belirlenmiştir. Bu iki ufak değişiklik haricinde yürütmesi durdurulan planda herhangi bir değişiklik bulunmamaktadır. Belirtilen değişikliklerin ise İstanbul 5. İdare Mahkemesi'nin 2010/326 E., 2011/751 K. sayılı kararında belirtilen iptal gerekçelerini karşılamamakta olduğu görülmektedir.

Mevcut yargı kararlarını hiçe sayan, şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına aykırı olan, bölgede yapı, nüfus ve trafik yoğunluğunu arttırıcı, emsal teşkil edici ve

plan bütünlüğünü bozucu nitelikleri ile söz konusu plan değişiklikleri, 19 Ağustos 2011 tarihinde yürütmenin durdurulması ve takiben iptali istemiyle Odamız tarafından yargıya taşınmıştır.

Kadıköy Meteoroloji Arazisi Plan Değişikliği'ne Yönelik TMMOB Mimarlar Odası'nca Açılan Davaya Müdahil Olundu

19 Ağustos 2011

İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nce 16.05.2010 tarihinde onaylanarak 08.03.2011 – 08.04.2011 tarihleri arasında askıya çıkarılan, Kadıköy İlçesi, Tuğlacıbaşı Mahallesi (Göztepe Mahallesi), 151 pafta, 421 ada, Eski: 161, Yeni: 285-286 parseller ile tescil harici yol ve park alanına ilişkin 1/5000 Ölçekli Plan Değişikliği'ne ilişkin TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi tarafından açılan davaya, davalı tarafından müdahil olunmuştur.

Yargılama konusu plan değişikliği ile pasif yeşil alanın büyük kısmı yeşil alandan çıkarılıp yüksek yoğunluklu konut alanına dönüştürülmüş, nüfus yoğunluğu arttırılmış, plan notlarındaki "KAKS brüt parsel üzerinden alınacaktır" hükmü ile tek bir parsel için karar oluşturulmuştur.

Özel, ayrıcalıklı, yapı ve nüfus yoğunluğunu arttıran, mevcut altyapıya önemli bir ek yük getiren söz konusu plan değişikliği, Mimarlar Odası tarafından yargıya taşınmış ve Odamız davacı tarafından sürece müdahil olmuştur.

BASINDA ŞUBEMİZ

CNBC-e – 17 Ağustos 2011

17 Ağustos pepreminin yıl dönümünde, şehirlerimizin depreme ne kadar dayanıklı olduğunun tartışıldığı Son Baskı programına canlı telefon bağlantısı ile katılan Şube Başkanımız Tayfun Kahraman; öncekile bugün yayınlanmış olan Kanun Hükmünde Kararname ile depreme dayanıksız ve imar mevzuatına aykırı yapılara ilişkin kentsel dönüşüm projesi geliştirme ve uygulama yetkisinin yeni kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na verildiğini belirterek, aslında bu zamana kadar konu ile ilgili somut bir çözümün üretilmediğini vurgulamıştır. Bazı küçük çaplı iyileştirmelerin veya raporlama çalışmalarının yapılmış olmasına karşın, bu zamana kadar yapıların deprem karşısında nasıl bir tepki vereceğine yönelik herhangi bir çalışmanın yapılmamış olduğunu dile getiren Kahraman; geçen 12 yılda olduğu gibi bundan sonrasında da vakit kaybedilmesi halinde, İstanbul'da gerçekleşecek bir depremin çok büyük hasar ve kayıplara neden olacağını öngörülebilir olduğunun, buna rağmen örneğin kamu yapılarında dahi güçlendirme çalışmalarının yapılmamış olmasının altını çizmiştir. Konut alanlarında ise kentsel dönüşümün bir çözüm olarak dile getirilmesinin, bu zamana kadar yapılmış olan yanlış uygulamalar neticesinde toplumda tepki uyandırdığını belirtmiş ve özellikle yerleşimcileri yerinde koruyan, hakça gerçekleşen ve tek amacı rant yaratmak değil, sadece oradaki konutları sağlıklı birer yaşam çevresine dönüştürecek projelerin üretilmesinin gerekliliğini vurgulamıştır.

İMC TV – 16 Ağustos 2011

İstanbul'un 2020 Olimpiyatlarına aday olması üzerine İMC TV'de yayınlanan Yeşil Bülten Programı, konuyu şehircilik açısından değerlendirmek üzere Şube Sekreterimiz Akif Burak Atlar ile canlı telefon bağlantısı gerçekleştirdi. İstanbul'un 2000 Olimpiyatları adaylığından bugüne inşa edilen tesislerin birbirinden tamamen kopuk bir yaklaşımla ele alındığını dile getiren Atlar, bütüncül planlama yaklaşımının gerekliliğini vurguladı. Olimpiyat Stadı ve Formula 1 pisti örneklerini vererek bu tesislerin atıl durumlarını dile getiren Atlar, Olimpiyat Köyü için gerçekleştirilen dönüşüm hamlesinde mağduriyet yaşayanları hatırlatarak, oyunlara hazırlık sürecinde bu tür adımların bilimsel olarak iyi analiz edilmesinin gerekliliğini vurguladı.

TRT Haber – 24 Ağustos 2011

"TMMOB'un kimse elindeki tapuya güvenmesin" uyarısının değerlendirildiği programa canlı telefon bağlantısı ile katılan Şube Başkanımız Tayfun Kahraman; yayınlanmış olan KHK ve yeni kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın meslek alanımızda yeni bir adım olarak değerlendirildiğinin çünkü plan yapma yetki, onama ve denetleme görevlerinin tamamen Bakanlığa verilmesinin Yerel Yönetimler'i saf dışı bırakarak işlerliklerini ortadan kaldırmaya yönelik bir girişim olduğunu belirterek, bununla birlikte pek çok değişikliğin de bu Kararname ile endişe uyandırdığını açıklamıştır. TMMOB'un bu açıklamasının ise, Meslek Odalarının yetki ve çalışma alanlarının kısıtlandığının düşünülmesi sonucunda yapılmış olduğunu vurgulamıştır.

İMC TV – 26 Ağustos 2011

İstanbul'da kamu mülkiyetindeki açık alanların özelleştirilmek suretiyle yapılaşmaya açılmasını konu alan haber hakkında Odamız adına görüş veren Şube

Sekreterimiz Akif Burak Atlar, planlama mesleğinin onay kurumlarınca araç haline getirildiğini belirtti. Olası bir İstanbul depreminde İstanbul'un bu açık alanlara ihtiyaç duyacağına da değinen Atlar, parsel bazında yapılan plan değişikliğiyle bütüncül planlama yaklaşımının terk edilmesini eleştirdi.

Şubemiz Çalışma Ofisinin Tahliyesi

Şubemizin, 1995 yılından bugüne İBB'nin kiracı olarak kullandığı kamu mülkü çalışma ofisinden, hiçbir gerekçe gösterilmeden tahliyeye zorlanması ile ilgili 26 Temmuz 2011 tarihinde yapmış olduğumuz basın açıklaması; **27.07.2011 tarihli Habertürk Gazetesi'nde, 28.07.2011 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde, 29.07.2011 tarihli Evrensel Gazetesi'nde**, gerekçeleri ile birlikte haberleştirilmiştir.

Ayrıca Yalçın Bayer, konuya **27.07.2011 tarihli Hürriyet Gazetesi'ndeki** köşesinde değinerek, basın açıklamamızdan bölümlere de yer vermiştir.

Avrasya Tüneli Projesi

Planlarda "İstanbul Boğazı Karayolu Tüp Geçişi Projesi" olarak anılan Avrasya Tüneli Projesi ile ilgili görüş ve eleştiriler ile birlikte meslek odalarının Haziran ayında açmış olduğu ortak dava, bu ay da ulusal basında yer buldu.

01.07.2011 tarihli Yapı Dergisi'nde, Odamızın, Çevre Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası ile birlikte açmış olduğu dava haberi ile birlikte konu ile ilgili yapılmış olan "İstanbul'un bütüncül ulaşım ve planlama geleceği bakımından geri dönüşü mümkün olmayacak etkileri olan, Boğaz geçişi için kalıcı çözüm sağlamayan Avrasya Tüneli Projesi'nin İstanbul'un üst ölçek planlarında öngörülmediği ve yaratacağı etkiler nedeniyle endişeyle izlendiği" açıklaması yer aldı.

Projenin yargıya taşınması haberine Oktay Ekşi, **20.07.2011 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'ndeki** köşesinde yer verdi. Projenin içeriği, meslek odalarının açmış olduğu davanın gerekçeleri ve yapılmış olan ortak açıklama da yazıda yer almıştır.

Haber ayrıca **12.07.2011** tarihli **Hürriyet Daily News Gazetesi**'nde de yer almıştır.

01.08.2011 tarihli **Yapı Dergisi**'nde, İstanbul Boğazı Karayolu Tünel Geçişi Projesi olarak anılan Avrasya Tüneli Projesi'nin Şubemizin ve Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin hazırlamış olduğu iki ayrı raporda değerlendirildiği haberi yer almıştır. Şubemizin hazırladığı raporun değerlendirme kısmında proje ile ilgili olarak; İstanbul'da yapılacak her türlü ulaşım yatırımında önceliğin toplu taşıma dayalı, yeni ulaşım talepleri yaratmayan, aksine var olan ulaşım taleplerini yöneten ve kamu yararını gözetecek nitelikte olması gerekliliğine yapmış olduğumuz vurgu ile birlikte, bu çerçeveden bakıldığında İstanbul'un iki yakası arasındaki ulaşım sorununun raylı sistemler üzerinden, yeni bir köprü yapılmadan sağlanması, kentsel planlama anlamında yakalar arasındaki istihdam-nüfus dengesini gözetecek politikaların ulaşım ayağıyla birlikte uygulanmasını gerekli gördüğümüz ve önerdiğimiz görüşlerimiz yer almıştır.

Avrasya Tüneli Projesi iki ayrı raporda değerlendirildi

İstanbul Boğazı Karayolu Tünel Geçişi Projesi olarak da anılan Avrasya Tüneli Projesi, Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi ile, Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin hazırladığı iki ayrı raporda değerlendirildi. ŞPO raporunun değerlendirme kısmında proje ile ilgili olarak: "İstanbul'da yapılacak her türlü ulaşım yatırımında öncelik toplu taşıma dayalı, yeni ulaşım talepleri yaratmayan, aksine var olan ulaşım taleplerini yöneten ve kamu yararını gözetecek nitelikte olmalıdır. Bu çerçeveden bakıldığında İstanbul'un iki yakası arasındaki ulaşım sorununun raylı sistemler üzerinden, yeni bir köprü yapılmadan sağlanması; kentsel planlama anlamında yakalar arasındaki istihdam-nüfus dengesini gözetecek politikaların ulaşım ayağıyla birlikte uygulanmasını gerekli görüyor ve öneriyoruz" denildi. Projeye ilişkin olarak ÇMO İstanbul Şubesi'nin raporunda ise özel araç kullanımına yönelik olarak geliştirilen projenin, tünellerde yaratılan salım oranı ve yoğunluğunun açık alanlardaki karayollarından daha tehlikeli ve yoğun olması nedeniyle hava kirliliğine neden olacağını altı çizildi.

İstanbul'da Park Etmek

31.07.2011 tarihli Bloomberg Businessweek Türkiye Dergisi'nde, İstanbul'da artık büyük sorun haline gelen otopark konusuna ve buna bir çözüm olarak kurulduğu öne sürülen İBB iştiraki

İspark'ın bugün yeni projeler ile yeni sektörlerle girme arayışına değinilmiştir. İspark Genel Müdürü'nün yanı sıra Şube Başkanımız Tayfun Kahraman'ın da konu ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Bazı bölgelerde afet ve acil durum yollarına veya kaldırımların kaldırılarak otopark yapıldığına şahit olduğumuzu söyleyen Kahraman; bu uygulamaların trafiği de vatandaşları da zor durumda bıraktığını, çözüm isteniyorsa gerekirse kamulaştırma yoluna gidilerek daha fazla katlı veya açık otopark yapılması gerektiğini dile getirmiştir.

Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesi

Seçim sürecinde Başbakan'ın açıklamış olduğu projelerden birisi olan Taksim Meydanı'nın yayalaştırılması projesi ile ilgili bilgi ve görüşlere **01.07.2011 tarihli Yapı Dergisi'nde** yer verilmiştir. Araç trafiğinin yer altına alınarak, AKM'nin önünün ve meydanının yayalaştırılması projesinde aynı zamanda Gezi Parkı'nda bugün olmayan Topçu Kışlası'nın da yeniden inşa edileceği belirtilerek, konu ile ilgili uzmanlardan görüş alınmıştır. Şube Başkanımız Tayfun Kahraman; trafiğin yer altına alınmasını olumlu bir müdahale olarak nitelerken, kışlayı yeniden yapmadaki amacın sadece ticari alan kazanmak olduğunu belirtmiş, bunun ise hiçbir şehircilik ilkesine uymadığına vurgu yapmıştır.

648 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname

17 Ağustos 2011 tarihli, 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle (KHK) getirilen birçok hüküm, meslek uygulama alanımızı derinden etkilemiş ve eleştirilere konu olmuştur. Getirilen eleştiriler yerel ve ulusal basında oldukça geniş yer bulmuştur.

Taksim Meydanı'ndan trafik gidiyor yerine kışla geliyor

yapının hangi amaçla yeniden yapılacağına önemine dikkat çekiyor. Prof. Dr. Uğur Tanyeli, şu anda yerinde bir park bulunmasına karşın 1930'larda yitirilmiş bir yapının yeniden yapılmasının saçma olduğunu belirtiyor ve yapı artık kışla olarak kullanılmayacağına göre amacın otel ve alışveriş

Seçim sürecinde Başbakan Erdoğan'ın İstanbul için açıkladığı projelerden biri olan Taksim Meydanı Projesi'ne göre; meydana var olan araç trafiği yer altına alınacak, böylece AKM'nin önü ve Taksim Anıtı çevresi de trafikten arındırılarak bütün Taksim Meydanı yayalaştırılacak. Gezi Parkı'nın bulunduğu alanda ise 1806 yılında inşa edilen ancak günümüze ulaşmayan Taksim Topçu Kışlası yeniden inşa edilecek. Binanın alt bölümünde otopark olacak. Milliyet Gazetesi'nden Gürkan Akgüneş çeşitli uzmanların projeye ilişkin görüşlerini almış. Buna göre Prof. Dr. Semavi Eyice, yapının aslına göre yapılabilmesi için yeterli veri olup olmadığının bilinmediğine değinirken,

merkezi yapmak olduğuna işaret ediyor. TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi Başkanı Tayfun Kahraman ise trafiğin yer altına alınmasını olumlu bir müdahale olarak nitelerken, kışlayı yeniden yapmadaki amacın yalnızca ticari alan kazanmak olduğunu bunun da hiçbir şehircilik ilkesine uymadığını belirtiyor. Beyoğlu Semt Dernekleri Platformu Sözcüsü Cem Tüzün ise Taksim'de bir kışlaya değil, yeşil alana ve parklara gereksinim duyulduğunu, bir anda gündeme gelen keyfi projelere tepki vermekten yorulduklarını söylüyor. Mimar Sinan Genim ise kışlanın kaybedilen bir değer olduğunu ve geri kazanılarak kültürel etkinliklerde kullanılmasının olumlu olacağını belirtiyor.

3. Köprü

Üçüncü Boğaz Köprüsünü içeren 16 Temmuz 2010 onanlı Kuzey Marmara Otoyolu 1/25.000 Ölçekli Nazım İmar Planı'na, Şubemiz başta olmak üzere birçok meslek odasının ve sivil toplum kuruluşunun ayrı ayrı hazırlayıp İBB'ye teslim ettiği 1514 itiraz dilekçesine, İBB Meclisi'nin 12.01.2011 tarihli kararına göre hazırlanan ve Ulaşım Master Planı'nı temel alan komisyon raporu doğrultusunda, söz konusu itirazların oyçokluğu ile reddedildiği yönündeki "baştan savma" yanıt, **01.07.2011 tarihli Yapı Dergisi'nde** haberleştirilmiştir.

23.08.2011 tarihli Radikal Gazetesi'nde "Koruma Kurulları Dağıtıldı" başlığıyla yer alan haberde, Kararname ile birlikte Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulları'nın "Kültür" ve "Tabiat" olarak ikiye ayrıldığı, Kültür Varlıklarının Kültür ve Turizm Bakanlığı'na, Tabiat Varlıklarının ise yeni kurulmuş olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlandığı, Kurullara

bakanlıklar tarafından doğrudan atama yapılabileceği ve kurul üyelerinin görevlerine son verildiği bilgilerine yer verilirken; önemli bir başka değişikliğin Anıtlar Yüksek Kurulu'nun yapısında ve görev alanında da yaşandığından ve AYK'nun bölgesel kurulların aldığı kararları da bozabilecek olmasından bahsedilmiştir.

Meslek odalarının ve sivil toplum kuruluşlarının tepkisine yol açan konu ile ilgili Şube Başkanımız Tayfun Kahraman söz konusu haberde, bu değişikliklerden en fazla zarar göreceği olanın yerel yönetimler olacağına, bu KHK ile Bakanlığın, ikinci bir TOKİ olmak istediği ve böylelikle bir Türkiye genel belediyesi halini almak niyetinde olduğuna değinmiştir. Maliyeti ne olursa olsun her alanda, Bakanlar Kurulu kararı ile yapılacak olmasının yapı yasaklı alanlar için bürokrasinin arttırıldığını gösterdiğini belirten Kahraman, bunun da uygulamada büyük sıkıntıların olacağına ve yapı yasaklı alan ilan etmenin çok büyük zorluklar çıkartacağına işaret ettiğini vurgulamıştır.

Aynı haber ve görüşler ayrıca **24.08.2011 tarihli Ortadoğu Gazetesi**'nde de yer almıştır.

24.08.2011 tarihli Hurriyet Daily News'ta çıkan "Protected Sites Under Threat From Law" başlıklı haberde Şube Başkanımız Tayfun Kahraman'ın da görüşlerine yer verilmiştir. Kamusal boş alanlara daha fazla yapı yapmaya odaklanmış bir yönetimin aynı zamanda doğal alanları korumaktan da sorumlu olmasının ironik olduğunu belirten Kahraman, çıkmış olan KHK ile yerel yönetimlerin yetkisinin azaltıldığını, Bakanlığın yeni bir TOKİ gibi yetkilendirildiğini, verilmiş olan tüm hükümlerin uygulamada bir çok zorluğa sebep olacağını açıklamıştır.

Kent Merkezine Dönüş

21.08.2011 tarihli Radikal Gazetesi'nde çıkan "Kent İçinde Sürgün" başlıklı haberde, konut sektörünün 1990'ların tersine konut yapmak üzere bugün kent merkezine geri dönüşü konu edilmiştir. Şehre uzak kapalı ve güvenli sitelere taşınarak kent merkezini alt gelir grubuna bırakan zenginlerin artık geri döndüğü belirtilerek, kentsel dönüşüm projeleri ile de bu alanların, geri dönen üst gelir grubu için yeniden inşa edildiğine değinilmiştir. Şu anda şehrin merkezinde bir tersine dönüş yaşandığını belirten Şube Başkanımız Tayfun Kahraman, bu geri dönüşlerin merkezi bölgelerde lüks konut talebini hızla arttırdığına dikkat çekerek, bu durumdan en çok yine yoksulların etkilendiğini vurgulamıştır. İstanbul'da gelinen noktada manzaranın, bir tarafta milyon liralık evlere, bir tarafta gecekondulara dönüştüğünü belirten Kahraman; İstanbul'un gerçek ihtiyacının,

hakça, yerleşimcilerini şehir dışına sürmek yerine yerinde tutan bir kentsel dönüşüm anlayışı olduğunu belirtmiştir.

Aynı haberde Şubemiz Onur Kurulu üyesi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi öğretim görevlisi Doç. Dr. Murat Cemal Yalçın'tan da görüşlerine değinilmiştir. Yalçın'tan da; zenginlerin yıllar önce şehir merkezlerinden kaçışını, İstanbul'daki merkezi bölgelerin 90'ların sonunda giderek yaşama alanı düşük yerlere dönüşmesiyle, zengin kesimin şehrin dışında kapalı, güvenli, izole yaşamlara gittiğini aktararak, Rezidans-ofis-AVM üçlemesiyle şehir merkezinde zenginler için harika bir yaşam alanı oluşturulduğuna dikkat çekmiş ve İstanbul'un, zenginlerin kentin merkezinde, yoksulların ise kentsel dönüşüm projeleri neticesinde dışında yaşamaya mecbur bırakıldığı bir kente dönüştüğünü söylemiştir.

Kent içinde sürgün

Son 10 yılda İstanbul'un Halkalı, Beylikdüzü gibi dışa köselerini parlayan konut sektörü, zenginlerin geri dönüşüyle rotayı yeniden şehir merkezlerine kurtuldu.

1990'ların sonlarında şehre uzak kapalı ve güvenli niteliğe taşınarak, merkezî yerleşim alanları zenginler için dönüşüyor. Kentin dışındaki projelerin bu geçiş-konut alanları, eski binaların barınak yapıldığı İstanbul'un merkezi bölgelerinde ise geri dönüşün etkileri hızla artıyor. Zenginlerin ise şehir dışındaki toplu konutlara göçüyor. Yani 90'ların sonlarında zenginlerin yaşadığı ilçeler, bu kez yoksullar için "uzaklar" göçer. Şehirde de yeni yeni kentsel dönüşüm projeleri başlıyor. Bu kararın neticesinde İstanbul'un yeni bir yapıya bürünüyor. İstanbul'un yeni toplu konut alanları dışarıya taşınarak, şehir merkezinde zenginlere kalacak. Diğer taraftan ise şehirde dönüşümün hızla artıyor. Zenginlerin ise şehir dışına taşınarak, şehir merkezinde yoksulların ise dışarıya taşınarak yaşamaya mecbur bırakıldığı bir kente dönüştüğünü söylemiştir.

'Şehir merkezinde tersine dönüş var'

Bu anda şehrin merkezinde bir tersine dönüş yaşanıyor. İstanbul Şehir Plancıları Odası Başkanı Doç. Dr. Murat Cemal Yalçın, 90'ların sonlarında şehrin dışına kapalı şehirler olarak zenginlerin şehir merkezine döndüğünü söylüyor. Bunun da merkezi bölgelerde mikro konut tabanlı yapılaşmaya dönüştüğünü belirtiyor. Bu süreçte şehir dışına taşınarak, şehir merkezinde zenginlere kalacak. Diğer taraftan ise şehirde dönüşümün hızla artıyor. Zenginlerin ise şehir dışına taşınarak, şehir merkezinde yoksulların ise dışarıya taşınarak yaşamaya mecbur bırakıldığı bir kente dönüştüğünü söylemiştir.

'Zenginler merkeze, yoksullar dışarı'

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehir Bölge Planlama Bölümü Öğretim Görevlisi Doç. Dr. Murat Cemal Yalçın, zenginlerin yıllar önce şehir merkezinden kaçışını, İstanbul'daki merkezi bölgelerin 90'ların sonunda giderek yaşama alanı düşük yerlere dönüşmesiyle, zengin kesimin şehrin dışında kapalı, güvenli, izole yaşamlara gittiğini aktararak, Rezidans-ofis-AVM üçlemesiyle şehir merkezinde zenginler için harika bir yaşam alanı oluşturulduğuna dikkat çekmiş ve İstanbul'un, zenginlerin kentin merkezinde, yoksulların ise kentsel dönüşüm projeleri neticesinde dışında yaşamaya mecbur bırakıldığı bir kente dönüştüğünü söylemiştir.

Halkalı **Maslak** **Bomonti**

Finans Merkezi

Yeni Kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na tanınan sınırsız yetkilerin yanı sıra, uzun zamandır gündemde güncelliğini koruyan ve Şubemizin de dava açması sonucu yürütmeyi durdurma alan İstanbul Finans Merkezi projesinin hayata geçirilmesi yetkisinin de Bakanlığa verilmesi basında yer buldu.

29.08.2011 tarihli Bizim Anadolu Yerel Gazetesi, İstiklal Yerel Gazetesi ile Yeni Nesil Yerel Gazetesi'nde ve 30.08.2011 tarihli Ekonomi Gazetesi'nde çıkan "Finans Merkezi Bayraktar'a Emanet" başlıklı aynı haberlerde; Şubemizin açmış olduğu dava sürecine değinilmiş ve yargı sürecinin hala devam etmesine rağmen projenin uygulamaya sokulmasına hükümet tarafından hız verildiğinden ve son çıkan Kanun Hükmünde Kararname ile kaldırılan Sit kararlarının da artık bu projenin karşısına çıkabilecek olası bir engel teşkil etmediğinden bahsedilmiştir.

İstanbul Finans Merkezi Bayraktar'a emanet

Hükümetin büyük önem verdiği İstanbul Finans Merkezi, Çevre ve Şehircilik Bakanı Erdoğan Bayraktar'a emanet edildi

Hükümet, İstanbul'un Ateşehir ilçesinde kurulacak İstanbul Uluslararası Finans Merkezi projesinin hayata geçirilmesi amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yetki verdi. Geçtiğimiz yıl Şehir Plancıları Odası'nın itirazı üzerine İstanbul Finans Merkezi ile ilgili projeyi yürütmeyi durdurma kararı alınmıştı.

Karşılıklı itirazlarla birlikte başlayan yargı süreci ise halen devam ediyor. Anadolu Otoyolu'nun kuzeyinde yer alan konut alanının finans merkezi olarak planlanmasına ilişkin karar 14 Mart 2008'de askıya çıkmış ve İstanbul Şehir Plancıları Odası plana karşı çıkarak yürütmeyi durdurma kararı aldırarak üzere harekete geçmişti. Mayıs 2010'da yürütmeyi durdurma kararı alındı. Ancak TOKİ, odanın bu manevrasına Ateşehir Finans Merkezi için yeni

bir plan yapacağını açıklayarak cevap verdi. Ancak yeni dönemde hükümetin "Finans merkezi gecikmemeli" talimatıyla işlere de hız verildi. Hükümet, Bayraktar'ın tam yetkili bakanlığının sorumluluğuna verdiği merkezin kısa zamanda tamamlanmasını istiyor.

Bu arada bakanlığın yetkisine verilen İstanbul Finans Merkezi'nin önüne çıkabilecek olası bir "SIT alanı" engeli de şimdiden ortadan kaldırıldı. **Necdet KÖSEDAĞ-EKONOMİ**

Hazine Mülkleri

Şube Başkanımız Tayfun Kahraman'ın **27.08.2011 tarihli Cumhuriyet Gazetesi Eki'nde** yer alan "Rant Sevdası Hazine Mülklerini Tehdit Ediyor" başlıklı yazısında Kahraman, bu ay yayınlanmış

olan Kanun Hükmünde Kararname ile Maliye Bakanlığı'na bağlı Millî Emlak Genel Müdürlüğü'ne verilen hazine mülkleri üzerinde imar planı yapma ve onama yetkisinin, rant ve hazine mülkiyeti kavramlarının ülkemizde iç içe geçmişliğinin yaratmış olduğu çelişkili durumun son halini gözler önüne serdiğini konu almıştır. Son dönemde kentlerde Özelleştirme İdaresi, TOKİ ve Yerel Yönetimler eliyle yürütülen hazine arazilerinin özelleştirilmesi sürecine, bu kararname ile devlete ait tüm taşınmazların yönetiminden sorumlu olan Millî Emlak Genel Müdürlüğü'nün de katılmış olduğu, hazine mülkiyetinde olması nedeniyle hiçbir değer taşımayan kentsel topraklarda gerçekleşecek olan özelleştirmeler sırasında yapılacak planlama faaliyetleri ile yatırılacak olan rantın, kentlerimizde yaşanan çelişkileri daha da arttıracaklarını vurguladığı yazısında Kahraman; bu süreçte ilk olarak müdahale edilecek olan alanların, kent merkezinde yer alan ve rant değeri anlamında çok yüksek bedellerle devri gerçekleşecek olan kamu yapıları olacağını belirterek, son kararname ile öncelikle hazine mülkiyetlerinde bulunan okul alanlarının, hastane yapılarının, kamu idari binalarının imar planı değişiklikleri ile satılacaklarını öngörmektedir.

Rant sevdası Hazine mülklerini tehdit ediyor

Kentlerde son yıllarda özellikle Özelleştirme İdaresi, TOKİ ve Yerel Yönetimler eliyle yürütülen Hazine arazilerinin özelleştirilmesi sürecine, bu kararname ile devlete ait tüm taşınmazların yönetiminden sorumlu olan Millî Emlak Genel Müdürlüğü'ne bağlı Millî Emlak Bakanlığı'na Genel Müdürlüğü de katıldı.

YAYIN KAHRAMAN
Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi Başkanı

Bölgelerinden başlamak üzere rant ve hazine mülkiyeti kavramları, çelişkili tanımlama karşın ülkemizde iç içe geçmiştir. Geçmişte gün sayılan Kanun Hükmünde Kararname ile Maliye Bakanlığına bağlı Millî Emlak Genel Müdürlüğüne verilen hazine mülkleri üzerinde imar planı yapma ve onama yetkisi ise bu çelişkili durumun son hali olarak karşımıza çıkmıştır. Kentlerde son yıllarda özellikle Özelleştirme İdaresi, TOKİ ve Yerel Yönetimler eliyle yürütülen hazine arazilerinin özelleştirilmesi sürecine, bu kararname ile devlete ait tüm taşınmazların yönetiminden sorumlu olan Millî Emlak Genel Müdürlüğü de katıldı. Hazine mülkiyetinde olmayan mülkiyetle hiçbir değer taşımayan kentsel topraklarda gerçekleşecek olan özelleştirmeler sırasında yapılacak planlama faaliyetleri ile yatırılacak olan rant, kentlerimizde yaşanan çelişkileri daha da arttıracaktır.

Tarihin sonuna kadar Millî Emlak Genel Müdürlüğü'ne hazine mülklerini plan yapacak sarma yetkisini veren son kararname, İstanbul'da büyük ölçekli projelerin ve tarım yatırımlarının taleplerini karşılamak amacıyla özelleştirmeler ve ayrıcalıklı imar haklarının

genişletilmesini göstermektedir. Bu süreçte ilk olarak müdahale edilecek olan alanlar ise kent merkezinde yer alan ve rant değeri anlamında çok yüksek bedellerle devri gerçekleşecek olan kamu yapıları olacaktır. Son kararname ile tüm kamu yapılarının bu süreç için çekilecek istenildiği açıkça görülmektedir. Özellikle hazine mülkiyetinde bulunan okul alanlarının, hastane yapılarının, kamu idari binalarının imar planı değişiklikleri ile satılacakları öngörülür, bu kararnamenin sirtipet olmayacak sonuçları olarak şüphelenilebilir.

Yeni bir kentsel çekişme Özellikle kentsel rant değerlerinin çok yüksek seviyelere çıkması İstanbul'da özelleştirmeler ile birlikte rant anlamında değersiz kentsel toprakları üzerinde gerçekleştirilen planlama faaliyetleri, bu alanların rant değerlerini maksimize etmektedir. Hazine arazileri üzerinden elde edilen ve kentsel planlama ile değeri artırılan kentsel rantlar, kamu tarafından kamu yararına çıkarılarak, kentsel rant transferi ile birlikte gerçekleştirilen yeni bir kentsel çekişmeyi işaret etmektedir. Kamu mülkiyetindeki hazineye ait toprağın özel mülkiyete geçişi ile yaratılan rant ve rantın ortaya çıkması sonucu olarak oluşan kentsel merkezde devletin düzenleyici rolünün zayıfladığını ve devletin kamu gücünü kullanarak spekülantı faaliyetleri için güdükünü ve özel çıkarlar yaratmasını göstermektedir.

Hazine mülklerinin satış hızlanacak

satılmak gibi birinci gelirlerini yerine getirmek üzere kente kamu mülkiyetine arttırması beklenmektedir. Bunun başta bir yıla ise, kente çıkan rantın kamuya geri dönmesini istenmektedir.

Pazar mali oldu

Fakat son kararname ile de gündeme geldiği gibi devletin kente yaklaşımları önümüzde, kamu mülkiyetinin anlamı da değişerek, kamu mülkleri parçası değil artık sadece birer meta haline geliyor. Özellikle Millî Emlak Genel Müdürlüğüne verilen hazine mülkleri satış hızlanacak devletin kamu yararına istemi, bu dönüşümün son çarptığı sonuçlarından biridir.

Bu hazineye ait toprakları Millî Emlak Genel Müdürlüğüne devretmek, parçaları gibi planlama kararları devletin bir gücünü yitirdiği anlamına gelir. Bu gücün yitirilmesi, kentsel çekişmelerin artması ve kente yapılan yatırımların hızlanması anlamına gelir. Bu hazine mülklerinin parçalanması, devletin bir gücünü yitirdiği anlamına gelir.

Bölgelerinde ayrıcalıklı rant hakları, her geçen gün bir yenisini de karşılığında kabul edilmeyecek olan kentsel mülkiyetin belirsizliği anlamına gelir. Bu anlamda, İstanbul süreci son çarptığı bir gücün yitirilmesi bir sonuç olacaktır. İstanbul'da her gün yaşanan hazine mülklerinin satış hızlanacak, hazine mülkiyetinin son çarptığı sonuçlarından biridir. Bu hazine mülklerinin satış hızlanacak, hazine mülkiyetinin belirsizliği anlamına gelir. Bu hazine mülklerinin satış hızlanacak, hazine mülkiyetinin belirsizliği anlamına gelir.